

Course of study (code) / Назва дисципліни (шифр)	Планування діяльності підприємства EI0004BPLANDP	
Academic year / Навчальний рік - Семестр	2020/2021 –8 семестр	
Course of study / Назва спеціальності	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	
Educational program / Освітня програма Education - ECTS / Рівень – Кредити Status / Статус Learning language / Мова навчання	«Економіка» Перший (бакалаврський) рівень – 5 ECTS Вибіркова Українська	
Author / Укладач	Радько Вікторія Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент, Державний університет економіки і технологій, e-mail: radko_vm@kneu.dp.ua, http://orcid.org/0000-0003-0351-2573 моб. +380676398781	
Консультації	вт, 14.00-15.00	

A. OBJECTIVE OF THE SUBJECT / МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення професійно-орієнтованої дисципліни «Планування діяльності підприємства» є формування у майбутніх економістів системного підходу до процесів планування діяльності підприємства в умовах ринку на основі опанування ними комплексу знань про теоретичні засади, сучасний методологічний інструментарій планового управління виробничим підприємством.

B. SUBJECT PROGRAM / ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1

Тема 1. Сутність планування та особливості його здійснення на підприємстві

Сутність планування. Планування в термінах загальнополітичного, соціального, економічного і культурного середовища, де воно здійснюється. Планування як розумовий процес. Соціальний аспект планування. Взаємозалежність розумового та соціального процесів у плануванні. Синтез макро- і мікропідходів до планування; узгодження ймовірного і бажаного майбутнього.

Сучасний методологічний підхід до планування як діяльності, що орієнтована на прийняття рішень за умови обмеженості економічних ресурсів та альтернативності їх використання.

Філософські концепції планування. Загальна характеристика трьох філософських концепцій планування: формальної, інкрементальної та системної.

Формальне планування, його суть, передумови, сфера використання. Можливість структурування складних проблем та пошук відповідного статистичного методу чи техніки моделювання для планування. Обмеженість формального планування.

Інкрементальне планування як антитеза формального. Визначення форми й суті планування відповідно до тих обставин, в яких воно здійснюється. Визначення динамізму проблем, довіра до людських знань та інтуїції. Спрощення та над упущення інкрементальних моделей.

Системний підхід до планування як синтез двох попередніх. Основна мета системного планування. Взаємодія із зовнішнім середовищем за умови його невизначеності та непередбаченості в системному моделюванні.

Кількісні та якісні методи ідентифікації критеріїв і вибору плану. Планування як безперервний процес.

Раціональний вибір у плануванні. Раціональність як засіб аргументації допущень і висновків. Раціональний вибір, його різновиди. Технічний та економічний вибір мікросистеми. Багатоаспектність і поєднання проблем планування, їх мета і раціональність. Пріоритетність різних критеріїв раціонального вибору обґрунтування рішень. Загальні і спеціальні методи планування, їх характеристика.

Тема 2. Система планів підприємства

Система планів підприємства: зміст, особливості, взаємозв'язки. План як документ, результат планування. Різновиди планів. Техніко-економічне й оперативне планування, їх спільні риси та відмінності.

Стратегічне і поточне планування: суть, особливості, взаємозв'язок, відмінності. Відображення реальних умов, наявних людських і фінансових ресурсів у поточних планах. Безперервність планування.

Зміст і структура поточного плану. Основні сфери діяльності підприємства і структурна побудова поточного плану. Основні розділи плану та показники, їх загальна характеристика. Функції поточного плану: координація діяльності підрозділів, мотивація, управління виробництвом тощо.

Поняття короткострокового та довгострокового періодів у діяльності підприємства, їх вплив на зміст та способи розробки планів.

Методи та інструментарій розробки планів. Загальна характеристика методичних підходів до обчислень планових показників. Вибір альтернативних варіантів планів. Узгодження наявних ресурсів і потреби в них. Варіації факторів виробництва й оптимальний стан підприємства.

Інформаційна база планування. Інформація як основа обґрунтування планових рішень. Надійність інформації, її вплив на точність плану та ступінь досягнення поставленої мети. Організація інформаційного процесу: накопичення, обробка, передача. Особливості прийняття рішень за неточної (неповної) інформації. Інформаційні технології у плануванні.

Порядок розробки планів. Загальна процедура планування, її етапи. Логіка розробки системи внутрішньофірмових

планів.

Організаційні форми планування. Розподіл повноважень в організації, яка планує. Функції і структура планової команди. Особисті якості плановика.

Організаційна культура планування і засоби для її підвищення.

Тема 3. Планування збуту і виробництва продукції

Зміст та призначення маркетингових досліджень. Економічний план споживання як основа планування збуту продукції широкого вжитку. Особливості планування збуту продукції промислового призначення.

Система показників маркетингових досліджень, їх характеристика.

Розробка плану збуту і контролю продукції. Порядок розробки плану і контролю продукції. Вартісні показники збуту, методика їх обчислення. Обчислення витрат на реалізацію. Розрахунки часткових збутових витрат за місцем їх виникнення. Обґрунтування рішень про стимулювання (селекцію) та обмеження (елімінацію) збуту.

Планування реклами. Комунікаційна політика у здійсненні планів збуту і контролю продукції. Методи обчислення витрат на рекламу. Планування і контроль обсягів робіт і розподіл коштів рекламного бюджету. Обґрунтування вибору рекламним засобів. Особливості планування і контролю рекламної діяльності стосовно товарів широкого вжитку і стосовно промислових товарів.

Виробнича програма підприємства, її зміст та основні завдання. Поняття виробничої програми, її структура. Основні завдання плану і контролю виробництва продукції, зв'язок з іншими розділами поточного плану та вибраною стратегією. Показники плану і контролю, їх різновиди, зміна ролі вартісних показників у системі планування та контролю, оцінки діяльності підприємства в історичному ракурсі розвитку національної економіки.

Формування плану виробництва продукції. Особливості розробки виробничої програми як етапу стратегічного та довгострокового планування і контролю. Державний контракт і державне замовлення, їх роль у формуванні виробничої програми підприємства. Поняття номенклатури й асортименту продукції. Методика розрахунку товарної та валової продукції. Визначення оптимальних розмірів незавершеного виробництва.

Календарний розподіл виробничої програми у плановому періоді. Вимоги до календарного розподілу. Вплив угод із замовниками на оптимальність розподілу. Скорочення номенклатури виробів, що виготовляються одночасно, як основний критерій раціональності. Оптимізація виробничої програми.

Тема 4. Оперативно-календарне планування

Зміст, мета і завдання оперативно-календарного планування і контролю (ОКПК). Суть ОКПК, його мета і завдання. Зв'язок оперативно-календарного і техніко-економічного планування та контролю. Роль ОКПК у забезпеченні ритмічного виробництва.

Основні терміни і поняття ОКПК. Поняття об'ємного і календарного планування: виробнича програма підприємства і його підрозділів, узгодженість виробничих потужностей, структура фондів робочого часу і завантаження обладнання, величина незавершеного виробництва тощо.

Основні терміни оперативно-календарного планування і контролю: тривалість і структура виробничого циклу, планово-обліковий період, періодичність виробництва залежно від величини партії деталей. Різновиди календарних планів (циклограма, план-графік, стандарт-план тощо).

Календарно-планові нормативи в оперативному плануванні і контролі. Склад елементів, що характеризують систему ОКПК. Планово-облікові і контрольні-облікові одиниці, їх різновиди. Календарно-планові нормативи (періодичність і розмір партії деталей, тривалість і структура виробничого циклу, випередження щодо запуску і випуску). Форми доведення планового завдання і подання звіту про його виконання.

Системи ОКПК на підприємстві. Класифікація систем ОКПК. Загальна характеристика, переваги і недоліки подетальних, по комплексних і позаомовних систем, а також їхніх різновидів. Оцінка якості систем ОКПК; галузі їх раціонального застосування.

Тема 5. Планування матеріально-технічного забезпечення

Зміст і основні завдання плану і контролю. Програмне планування і специфікації як основа для складання плану і контролю матеріально-технічного забезпечення. Диференційованість виробничої програми і стандартизація за принципом агрегування. Основні показники плану і контролю, порядок їх розробки. Об'єкти нормування. Зведений план матеріально-технічного забезпечення і матеріальний баланс: зміст, структура і методика розрахунків.

Планування і контроль потреби в сировині і матеріальних ресурсах. Методика обчислення потреби в ресурсах. Особливості визначення обсягу потреби щодо основних матеріалів, напівфабрикатів і допоміжних матеріалів, які нормуються стосовно окремих виробів. Планування і контроль потреби в матеріалах для допоміжних і обслуговуючих процесів.

Запаси і їх регулювання. Види запасів; методика обчислення розмірів страхового, поточного, підготовчого та сезонного запасів. Система "максимум–мінімум" у плануванні та регулюванні запасів. Система "вчасно" (IT) і її доцільність. Прискорення реакції системи виробництва на якісні й кількісні зміни ринкового попиту.

Визначення обсягів замовлень і планування зовнішніх перевезень. Методичні підходи до визначення оптимального розміру партії закупки. Витрати на закупку залежно від величини партії.

Зберігання ресурсів і оптимізація замовлень.

Вибір транспортних засобів для зовнішніх перевезень, коригування обсягів замовлень з урахуванням витрат та термінів доставки.

Тема 6. Планування виробничої потужності підприємства

Виробнича потужність підприємства і фактори, що її визначають. Поняття виробничої потужності. Різновиди виробничої потужності – вхідна, вихідна, середньорічна – методи їх обчислення. Баланс виробничої потужності.

Фактори, що визначають виробничу потужність підприємства, особливості їх впливу.

Показники використання виробничої потужності. Поняття: “вузьке місце”, “провідна ланка”, “пропорційність”, “пропускна здатність обладнання”.

Методика обчислення виробничої потужності. Вихідні дані, необхідні для визначення виробничої потужності. Розрахунок виробничої потужності для умов однономенклатурного масового виробництва. Методика визначення виробничої потужності для умов багатоніменклатурного або дрібносерійного виробництва.

Динаміка виробничої потужності: функціональний аспект. Лімітовані фактори виробництва та вибір можливих варіацій поєднань. Заміщеність факторів та ліквідація диспропорцій виробничих потужностей підрозділів підприємства. Здатність виробничих факторів до розподілу, її вплив на планування і контроль ресурсного забезпечення виробництва.

Тема 7. Планування потреби в персоналі

Потреба підприємства у трудових ресурсах, основи її планування. Основні проблеми підприємства, зв'язані з фактором “праця”. Добір кадрів. Планування і контроль фонду робочого часу. Оплата праці. Основні показники плану, порядок його розробки.

Планування і контроль чисельності і складу працюючих. Осмислення показників трудомісткості робіт, визначення норм і нормативів обслуговування виробничого процесу. Визначення чисельності робітників окремих категорій.

Планування і контроль продуктивності праці. Обчислення показників продуктивності (виробітку), їх місце в обґрунтуванні потреби в робітниках.

Визначення потреби в спеціалістах та менеджерах.

Тема 8. Планування коштів на оплату праці

Оплата праці. Показники плану, що характеризують оплату праці: сукупні та середні. Методи обчислення фондів оплати праці для різних категорій працюючих за різних систем та форм оплати праці.

Матеріальне стимулювання працівників. Система премій за результати роботи; визначення розміру премій. Методи розподілу прибутку: часткова участь у капіталі та трудовий внесок.

Тема 9. Планування витрат виробництва

Зміст плану і контролю та порядок їх розробки. Основне призначення плану і контролю витрат виробництва, його завдання; взаємозв'язок з іншими планами в системі внутрішньофірмового планування. Послідовність розробки механізму планування і контролю. Основні показники плану і контролю, їх загальна характеристика та взаємозумовленість.

Калькулювання собівартості продукції. Планова калькуляція, її зміст і завдання. Методика калькулювання собівартості продукції. Особливості калькулювання в різних галузях виробництва. Калькулювання за методом “покриття витрат”. Обчислення собівартості товарної продукції.

Планування і контроль та розподіл непрямих витрат. Кошториси витрат на експлуатацію та обслуговування устаткування, загальновиробничих та загальногосподарських витрат, їх склад. Методика складання кошторисів непрямих витрат.

Методи розподілу непрямих витрат при калькулюванні, їх поширення. Необхідність уточнення величини непрямих витрат на одиницю продукції, що випускається.

Складання кошторису витрат на виробництво. Суть кошторису, його призначення і структура. Методика основних розрахунків у кошторисі. Матрична таблиця узгодження кошторису витрат і собівартості товарної продукції. Узгодження витрат підрозділів основного та допоміжного виробництва. Обчислення собівартості валової, товарної та реалізованої продукції.

Показники планування і контролю зниження собівартості продукції і сфера їх застосування. Методика обчислення зниження витрат виробництва за різними факторами.

Тема 10. Фінансове планування на підприємстві

Зміст і завдання фінансового плану і контролю на підприємстві. Фінансовий план як картина очікуваного стану підприємства. Основна мета і завдання фінансового плану і контролю, їх структура. Порядок розробки плану.

Планування і контроль потреби у фінансових засобах. Визначення потреби в основних та оборотних коштах, обґрунтування вибору форми скорочення потреби у капіталі (лізинг, факторинг тощо). Планування і контроль потреби в кредитних ресурсах, забезпечення ліквідності та платоспроможності підприємства.

Планування і контроль прибутковості підприємства. Пасивна й активна стадії складання плану з прибутку, їх зміст, відмінності. Прибуток від реалізації продукції і балансовий прибуток, методика їх розрахунку. Розподіл отриманого прибутку. Методи оптимізації грошових потоків підприємства. Показники прибутковості, методика їх обчислення. По факторні розрахунки зміни рентабельності виробництва.

Баланс підприємства, його структура. Плановий баланс підприємства, його основне призначення. Активи та пасиви балансу. Характеристика їх складових. Обчислення основних показників балансу.

Оцінка фінансового стану підприємства на основі балансу доходів і видатків. Процентний та відносний методи обробки балансу.

Тема 11. Планування організаційно-технічного розвитку

Завдання і зміст плану організаційного і технічного розвитку. Система показників технічного й організаційного розвитку, методика їх розрахунку. Порядок розробки плану.

Обчислення приросту прибутку (економії) від впровадження інноваційних заходів. Обґрунтування напрямків розвитку; взаємозв'язки в системі внутрішньофірмового планування і контролю.

Планування і контроль інвестицій. Визначення прибутковості об'єктів інвестування. Методичні підходи: обчислення дисконтованої вартості капіталу, внутрішньої процентної ставки, ануїтетів. Динамічне обчислення інвестицій та нові виробничі технології.

Критерії вибору інвестицій. Вибір за умови визначеності. Прибутковість майбутніх інвестицій. Вибір за умови невизначеності. Ризик інвестицій. Фінансування за допомогою позичкового капіталу. Кредитне фінансування розвитку підприємства, його суть. Дія фінансового важеля ("ліверідж-ефект"); переваги і загрози для підприємства-кредитора. Довгострокове державне та іноземне кредитування підприємств, встановлення прийнятних умов та термінів повернення коштів. Короткострокове кредитування та обчислення його вигідності.

Тема 12. Бізнес-планування

Бізнес-план, його призначення і зміст. Особливості економічного обґрунтування рішень, що приймаються в процесі створення нового підприємства. Основні вимоги до змісту, структури та порядку розробки бізнес-планів. Загальна характеристика основних розділів бізнес-плану. Обґрунтування доцільності випуску нової продукції. Характеристика основних якостей продукції, її переваг перед існуючими. Планування і контроль орієнтованих витрат, ціни та обсягу продажу продукції. План маркетингу: розповсюдження продукції, реклами і порядок ціноутворення.

Планування і контроль виробництва продукції. Обґрунтування виробництва розрахунками виробничої потужності, матеріальними ресурсами. Планування і контроль витрат на виробництво продукції, їх динаміки в період освоєння. Планування і контроль добору кадрів, оплата їхньої праці.

Планування і контроль фінансів нового підприємства. Методика планування і контролю досягнення беззбитковості виробництва. План реалізації продукції, складання балансів.

Розробка плану одержання коштів та повернення позик.

C. LIST OF COMPETENCIES AND STUDIES TARGETED RESULTS / ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації. ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії/
Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)	СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави. СК9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси. СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення. СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.
Програмні результати навчання (ПРН)	ПР1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу. ПР2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально- економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя. ПР3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки. ПР6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності. ПР9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави. ПР12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати. ПР13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

ПР14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.
ПР18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.
ПР19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.
ПР20. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами.
ПР22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.
ПР23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення

D. SEMESTER PLAN / СЕМЕСТРОВИЙ ПЛАН

Тиждень/ Дата	Тема	Форма діяльності (заняття), години, формат	Завдання для СРС (література, ресурси в інтернеті, презентація, відеокурси)
За розкладом	<i>Тема 1. Сутність планування та особливості його здійснення на підприємстві</i>	Лекція, (1 год), online	Опрацювання літератури: основна 1,2,3
За розкладом	1.1. Сутність планування. Предмет, зміст та задачі курсу. 1.2. Сучасні методологічні підходи до планування господарської діяльності та філософські концепції планування. 1.3. Системний підхід та раціональний вибір у плануванні.	Практичне заняття, (1год), online	<i>1. Питання для обговорення:</i> 1.1. Назвіть основні труднощі планування діяльності підприємства. 1.2. Як можливо покращити організацію планування в межах підприємства? 1.3. Як зменшити вплив зовнішніх факторів на діяльність підприємства при розробці стратегії його розвитку? 1.4. В чому Ви вбачаєте причини занедбаня довгострокового планування на підприємствах України? <i>2. Творче завдання:</i> Проаналізувати вислови за варіантами. 1-й варіант: «Планування - це спосіб уникнути невдачі, але одночасно це спосіб відсторонитися від активних дій». 2-й варіант: «Якщо немає плану, то ви не управляєте ситуацією, а ситуація управляє вами». 3-й варіант: «Планування - це засіб виправдання бездіяльності й запобігання ризику» <i>2. Розгляд практичних ситуацій</i>
За розкладом	<i>Тема 2. Система планів підприємства</i>	Лекція (1 год) online	Опрацювання літератури: основна 1,2, 5
За розкладом	2.1. Система планів підприємства, їх зміст, особливості, взаємозв'язок. 2.2. Методи та інструментарій розробки планів, їх інформаційна та нормативна база. 2.3. Організаційні форми планування.	Практичне заняття (1 год) online	<i>1. Питання для обговорення:</i> 1.1. Що являє собою система планів підприємства і яке коло проблем вона вирішує? 1.2. Які задачі розв'язуються на стратегічному і поточному рівні планування? 1.3. У чому суть оперативного рівня планування? 1.4. Надати характеристику технічно-економічного планування і кола питань, які воно вирішує. 1.5. У чому полягає планування соціального розвитку колективу підприємства? 1.6. Що входить до складу вихідної, проміжної та результативної інформації? 1.7. Що являють собою норми та нормативи і в чому полягає їх відмінність? 1.8. Якими методами встановлюються планові норми і нормативи? В чому суть науково обґрунтованих норм і їх значення у плануванні? <i>2. Розв'язання задач та розгляд практичних ситуацій.</i>

За розкладом	<i>Тема 3. Планування збуту і виробництва продукції</i> 3.1.Завдання, зміст, вихідні дані та порядок розробки плану збуту і виробництва продукції. 3.2.Планування номенклатури, асортименту, обсягу виробництва продукції в натуральному виразі. Стратегії планування обсягу виробництва. 3.3.Планування збуту продукції. Роль диверсифікації виробництва у плануванні діяльності підприємства. 3.4.Вартісні показники плану збуту і виробництва продукції, їх розрахунок та використання у плануванні. 3.5.Планування розміру залишків незавершеного виробництва. 3.6.Розробка оптимальної виробничої програми підприємства. 3.7.Методика розробки виробничої програми основних і допоміжних цехів. 3.8.Контроль за виконанням плану збуту і виробництва продукції.	Лекція (2год) online	Опрацювання літератури: основна 3, 4
За розкладом		Практичне заняття (2 год) online	<i>1. Питання для обговорення:</i> 1.1. Чому стратегії планування обсягів виробництва не використовуються на підприємствах в чистому вигляді? 1.2. Який між стратегіями планування обсягів виробництва і витратами підприємства зв'язок? 1.3. В чому Ви вбачаєте негативні наслідки виконання держзамовлень для діяльності підприємств? <i>2. Темі доповідей:</i> 1. Роль планування збуту у системі планування діяльності підприємства. 2. Взаємозв'язок між концепцією життєвого циклу товару і плануванням збуту продукції. <i>3. Розв'язання задач та розгляд практичних ситуацій</i> (Практична ситуація «Планування обсягу продажу продукції»).
За розкладом	<i>Тема 4. Оперативно-календарне планування і регулювання виробництва</i>	Лекція (2 год) online	Опрацювання літератури: основна 2, 3, 4
За розкладом	4.1.Зміст і завдання оперативно-календарного планування. 4.2.Порівняльна характеристика систем оперативно-календарного планування. 4.3.Ритмічність виробництва: поняття, методи і показники оцінки. 4.4.Особливості оперативно-календарного планування на підприємствах одиничного, серійного та масового типів виробництва. Відповідні календарно-планові нормативи. 4.5.Організація оперативного регулювання виробництва.	Практичне заняття (2 год) online	<i>1. Питання для обговорення:</i> 1.1. Що таке оперативне планування і контроль виробництва і у чому полягають його задачі? 1.2. Дати характеристику планово-облікових одиниць продукції, які застосовують в ОКПК. 1.3. Який порядок формування виробничої програми у кварталному, місячному розрізах? 1.4. Дати характеристику і порядок розрахунків нормативів, які зумовлюють характер руху предметів виробництва по операціях і стадіях виробничого процесу. 1.5. Назвати системи ОКПК, які застосовуються на підприємствах і дати їм коротку характеристику. <i>2. Темі доповідей:</i> 1. Застосування економіко-математичних методів та ЕОМ в оперативно-календарному плануванні і регулюванні виробництва. 2. Досвід оперативного планування виробництва у закордонних країнах (зокрема, на прикладі японської фірми „Тойота”). <i>3. Розв'язання задач та розгляд практичних ситуацій.</i>

За розкладом	Тема 5. Планування матеріально-технічного забезпечення 5.1.Завдання, зміст, вихідні дані і порядок розробки плану матеріально-технічного забезпечення (МТЗ). 5.2.Планування господарських зв'язків із постачальниками матеріально-технічних ресурсів. 5.3.Визначення потреби у матеріально-технічних ресурсах. Баланс МТЗ. 5.4.Планування виробничих запасів. Розрахунок оптимальної величини партії ресурсів, що закуповуються. 5.5.Контроль за виконанням плану матеріально-технічного забезпечення.	Лекція (2 год) online	Опрацювання літератури: основна 1, 2, 5, 6
За розкладом		Практичне заняття (2 год) online	1. Питання для обговорення: 1.1.У чому полягає зміст і основні завдання плану матеріально-технічного забезпечення виробництва? 1.2.Який порядок розробки планів МТЗВ на підприємстві? 1.3.Що є об'єктом нормування при розробці планів матеріально-технічного забезпечення. 1.4.Які існують методи обчислення потреби в основних і допоміжних матеріалах? 1.5.Яка роль виробничих запасів і які є їх основні види? У чому полягає система "максимум-мінімум" у плануванні та регулюванні запасів? 1.6.Що таке баланс матеріального забезпечення і які його складові частини. 1.7.Яким чином відомі форми господарських зв'язків між постачальниками і споживачами матеріальних ресурсів впливають на техніко - економічні показники діяльності підприємств? 1.8.До яких наслідків може призвести невірне специфіювання потреби в матеріальних ресурсах? Вкажіть шляхи запобігання. 2. Теми доповідей: 1.Планування виробничих і товарних запасів та напрямки його удосконалення. 2.Аналіз сучасного стану запасів підприємств. 2. Розв'язання задач та розгляд практичних ситуацій (Практична ситуація «Планування ресурсозабезпечення»).
За розкладом	Тема 6. Планування виробничої потужності підприємства 6.1.Виробнича потужність підприємства та фактори, які її визначають. 6.2.Методичні основи обчислення виробничої потужності підприємства. 6.3.Баланс виробничих потужностей і методика його розробки. 6.4.Показники використання виробничої потужності та обладнання. 6.5.Шляхи поліпшення використання виробничих потужностей та обладнання.	Лекція (2 год) online	Опрацювання літератури: основна 1, 3, 6
За розкладом		Практичне заняття (2 год) online	1. Питання для обговорення: 1.1.Що називається виробничою потужністю підприємства, цеху, дільниці? 1.2.Як обчислюється виробнича потужність в однономенклатурному, масовому та серійному виробництві? 1.3.Що таке провідна ланка виробництва, "вузькі місця" та резерви потужності? 1.4.Яка послідовність розрахунку виробничої потужності підприємства? 1.5.Що таке "баланс виробничих потужностей", і як розраховуються його основні показники? 1.6.Назвати основні показники використання виробничої потужності. 1.7.Чому коефіцієнт використання середньорічної виробничої потужності не характеризує в повній мірі завантаження усього обладнання? Як можливо досягти повної оцінки використання потужностей та обладнання? 1.8.Які фактори обумовлюють сучасні зміни виробничої потужності українських підприємств? 2. Теми доповідей: 1.Дія факторів використання виробничих потужностей в сучасних умовах господарювання. 2.Напрямки поліпшення використання виробничих потужностей на промислових підприємствах країни. 3.Розв'язання задач та розгляд практичних ситуацій (Практична ситуація «Узгодження плану виробництва продукції з виробничою потужністю підприємства»).
			4. Виконання 1 етапу комплексної індивідуальної роботи.

			<i>«Розробка виробничої програми та обґрунтування її основними засобами»</i>
За розкладом	<i>Тема 7. Планування потреби в персоналі</i> 7.1. Зміст, завдання та технологія планування потреби в персоналі. 7.2. Планування продуктивності праці.	Лекція (2 год) online	Опрацювання літератури: основна 1, 2, 3, 5
За розкладом	7.3. Методи планування продуктивності праці. 7.4. Планування кількості персоналу.	Практичне заняття (2 год) online	<i>1. Питання для обговорення:</i> 1.1. В чому полягає різниця у вимірюванні продуктивності праці на вітчизняних і зарубіжних підприємствах? 1.2. Назвіть основні проблеми в розрахунках чисельності спеціалістів та службовців. 1.3. Як здійснюється розрахунок потреби у кадрах по окремих категоріях працюючих? 1.4. Які є методи розрахунку продуктивності праці і в чому суть її прямого розрахунку? 1.5. Який порядок розрахунку продуктивності праці за факторним методом. <i>2. Теми доповідей:</i> 2.1. Багатофакторна модель вимірювання продуктивності праці, її застосування в аналізі і плануванні результативності виробництва. 2.2. Особливості визначення продуктивності праці працівників сфери послуг та «білих комірців». 2.3. Особливості розробки кадрового плану підприємства. <i>3. Розв'язання задач та розгляд практичних ситуацій</i>
За розкладом	<i>Тема 8. Планування коштів на оплату праці</i> 8.1. Мета й завдання планування коштів на оплату праці.	Лекція (2 год) online	Опрацювання літератури: основна 1, 2, 5, 6
За розкладом	8.2. Склад коштів на оплату праці. 8.3. Методи визначення планового фонду заробітної плати.	Практичне заняття (2 год) online	<i>1. Питання для обговорення:</i> 1.1. Чому при різних стратегіях діяльності підприємств доцільно використовувати різні методи планування коштів на оплату праці? 1.2. Як здійснити оптимізацію складу і розміру ФОРП підприємства? 1.3. Поясніть взаємозв'язок між оптимізацією розміру ФОРП і зниженням витрат роботодавців на робочу силу. 1.4. Для чого здійснюється матеріальне стимулювання працівників підприємств і як воно повинно бути організовано? 1.5. Із яких елементів складається система преміювання працівників на підприємствах промисловості? 1.6. Із яких джерел здійснюється преміювання працівників підприємства? <i>2. Теми доповідей:</i> 2.1. Основні методологічні підходи до обґрунтування доцільності вибору форм і систем оплати праці. 2.2. Сучасні тенденції посилення мотивації праці. 3. Розв'язання задач та розгляд практичних ситуацій (Практична ситуація «План по праці та заробітній платі») <i>4. Виконання 2 етапу комплексної індивідуальної роботи. «Розробка плану з праці»</i>
За розкладом	<i>Тема 9. Планування витрат виробництва</i> 9.1. Завдання, зміст, вихідні дані і порядок	Лекція (2 год) online	Опрацювання літератури: основна 1, 2, 5, 6

За розкладом	розробки плану по витратам виробництва. 9.2.Показники плану по собівартості та їх розрахунок. 9.3.Загальна характеристика укрупнених методів планування собівартості. 9.4.Калькулювання собівартості окремих видів продукції: поняття та основні методи. 9.5.Розрахунок прямих калькуляційних статей. Методика складання кошторисів комплексних витрат. 9.6.Кошторис витрат на виробництво, його склад і методи розробки. 9.7.Особливості планування собівартості у гірничо-видобувній галузі і в комплексних виробництвах. 9.8.Контроль за виконанням плану по собівартості.	Практичне заняття (1 год) online	<p><i>1.Питання для обговорення:</i></p> <p>1.1.Чому кошторис ТЗВ складається тільки в окремих галузях промисловості??</p> <p>1.2.Які зміни відбулися в складанні кошторисів комплексних витрат із введення в дію національних стандартів бухгалтерського обліку? Чим вони викликані?</p> <p>1.3.Недоліки діючої практики калькулювання та шляхи їх усунення.</p> <p>1.4.Назвіть недоліки щодо використання відомих методів розподілу непрямих витрат при калькулюванні собівартості окремих виробів.</p> <p>2.Розв'язання задач та розгляд практичних ситуацій (Практична ситуація «Планування собівартості продукції»).</p>
За розкладом	<i>Тема 10. Фінансове планування</i> 10.1.Зміст і завдання фінансового плану 10.2.Планування прибутку	Лекція (2 год) online	Опрацювання літератури: основна 1, 2, 5, 6
За розкладом	10.3.Планування розподілу прибутку	Практичне заняття (1 год) online	<p><i>1.Питання для обговорення:</i></p> <p>1.1.В яких випадках відбувається одночасно зростання рентабельності продукції і зниження рентабельності виробництва?</p> <p>1.2.Обґрунтуйте доцільність оподаткування прибутку в порівнянні з оподаткуванням доходу?</p> <p>1.3.Як повинна враховуватися інфляція в розрахунках показників фінансового плану?</p> <p>1.4.Бюджетування в системі фінансового планування.</p> <p>1.5.Урахування інфляції в розрахунках фінансових показників діяльності підприємств.</p> <p><i>2.Теми доповідей:</i></p> <p>2.1.Методики перерахунку фінансових показників в умовах інфляції.</p> <p>2.2.Напрямки удосконалення бюджетування.</p> <p>3.Розв'язання задач та розгляд практичних ситуацій (Практичні ситуації «Планування прибутку підприємства на перший квартал» та «План прибутків та збитків»).</p> <p><i>4. Виконання 3 етапу комплексної індивідуальної роботи. «Розробка плану по собівартості виробництва»</i></p>
За розкладом	<i>Тема 11. Планування організаційно-технічного розвитку підприємства</i> 11.1.Планування організаційно-технічного розвитку підприємства.	Лекція (1 год) online	Опрацювання літератури: основна 2, 5, 6, 7

За розкладом	11.2.Планування реалізації заходів організаційно-технічного розвитку та показники оцінки їх ефективності	Практичне заняття (1 год) online	1. Питання для обговорення: 1.1. Яка сутність техніко-економічного рівня виробництва? 1.2. У чому полягають завдання та які принципи планування інновацій? 1.3. Які основні фактори технічного рівня виробництва? 1.4. Охарактеризуйте співвідношення між поняттями "інновація", "технологічний розвиток", "організаційний розвиток". 1.5. Які основні етапи технічного й організаційного розвитку? 1.6. Які Вам відомі показники, що застосовуються для визначення ефективності реалізації технічно-організаційних заходів? 1.7. Поясніть поняття «організаційний рівень виробництва», сутність і фактори, що його визначають? 1.8. Які є методичні підходи до оцінки інноваційних проектів?
За розкладом	Тема 12. Бізнес-планування 12.1. Сутність бізнес-планування та	Лекція (1 год) online	Опрацювання літератури: основна 6 додаткова 1,2, 3, 4, 5, 6, 7
За розкладом	призначення бізнес-плану. 12.2. Зміст бізнес-плану. Реалізація бізнес-плану на підприємстві.	Практичне заняття (1 год) online	1. Питання для обговорення: 1.1. Які принципи організації розробки бізнес-плану і хто його розробляє? 1.2. Які є етапи розробки бізнес-плану та їх характеристики 1.3. Яка роль та зміст резюме бізнес-плану? 1.4. Чи регламентується зміст бізнес-плану нормативними актами і яка загальноприйнята структура бізнес-плану? 1.5. Дати характеристику змісту розділів бізнес-плану. 1.6. Які основні розділи бізнес-плану? Чи можна вважати їх уніфікованими? Що і як саме впливає на зміст і структуру бізнес-плану та на вибір методики його розроблення 1.7. Якою є методична основа планування обсягу виробництва продукції? Як обґрунтовують необхідне ресурсне забезпечення? 4. Виконання 4 етапу комплексної індивідуальної роботи. «Розрахунок узагальнюючих показників діяльності»
За розкладом	<i>Всі теми</i> <i>Всі теми</i>	Практичне заняття (2 год) online	Захист комплексної індивідуальної роботи. Комплексна контрольна модульна робота за курсом.

Детальний план проведення практичних занять, завдання для практичних занять, самостійної та індивідуальної роботи містяться на IOP Moodle.

E. BASIC LITERATURE (OBLIGATORY TEXTBOOKS) / ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА (ОБОВ'ЯЗКОВІ ПІДРУЧНИКИ)

1. Іванова В.В. Планування діяльності підприємства: [навч. посіб.] / В.В. Іванова – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 427 с.
2. Орлов О.О. Планування діяльності промислового підприємства. [Підручник] / О.О. Орлов. – К.: Скарби, 2002. – 336 с.
3. Організація та планування діяльності підприємств: [науково-метод. посіб.] / Під ред. Сологуб О.П.– К.: Видавничий дім "Корпорація", 2005. – 432 с.
4. Організація і планування виробництва : [навч. посіб.] / За заг. ред.. В.К .Костюка – К.: Університет «Україна», 2006. – 331 с.
5. Пасічник В.Г. Планування діяльності підприємства: [навч .посіб] / В.Г. Пасічник, О.В. Акіліна – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 256 с.
6. Тарасюк Г.М. Планування діяльності підприємства: [навч. посіб.] / Г.М. Тарасюк, Л.І. Шваб 2-е вид. – К. : Каравела, 2005. – 312 с.
7. Семенов Г.А. Організація і планування на підприємстві: [навч .посіб.] / Г.А. Семенов., В.К. Станчевський – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 528 с.

F. COMPLEMENTARY LITERATURE / ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Барроу К. Бізнес-план: [практ. посіб.] / К. Барроу, П. Барроу, Р. Браун. – К.: Знання. – 2005. – 434 с.
2. Македон В.В. Бізнес-планування: [навч. посіб.] / В.В. Македон. – К.: ЦУЛ. – 2009. – 236 с.

3. Стрекалова Н.Д. Бизнес-планирование: [учеб. пособ.] / Н.Д. Стрекалова. – СПб: Питер. – 2013. – 352 с.
4. Ясинський В.В. Бізнес-планування: теорія і практика: [навч. посіб.] / В.В. Ясинський, О.О. Гайдей. – К.: Каравела. – 2004. – 232 с.
5. Покропивний С.Ф. Бізнес-план: технологія розробки і обґрунтування: [навч. посіб.] / С.Ф. Покропивний, С.М. Соболь, Г.О. Швиданенко. - К.: КНЕУ. – 2002. – 379 с.
6. Тарасюк Г.М. Бізнес-план: розробка, обґрунтування та аналіз: [навч. посіб.] / Г.М. Тарасюк. – К.: Каравела. - 2006. – 280 с.
7. Цьохла С. Ю. Обґрунтування та експертиза бізнес-проектів: [навч. посіб.] / С.Ю. Цьохла, Т.В. Кожемякіна, С.В. Волошина, Г.І. Матукова, І.Г. Павленко, В.М. Радько. – Сімферополь: ДІАЙПІ. – 2011. – 400с.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Вводна відеолекція до курсу "Планування на підприємстві" <https://www.youtube.com/watch?v=YYiBTRZaB00>
2. Планирование и бюджетирование: теория и практика. Бизнес кейс. <https://www.youtube.com/watch?v=FtZKLoZFZW4>
3. Нормативно-правова база. Кабінет Міністрів України <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/antikorupcijna-diyalnist/normativno-pravova-baza>
4. Короткий курс лекцій з дисципліни «Планування на підприємстві» https://studme.com.ua/11530104/finansy/planirovanie_na_predpriyatii.htm

G. THE MOST IMPORTANT PUBLICATIONS OF THE AUTHOR(S) CONCERNING PROPOSED CLASSES / ОСНОВНІ ПУБЛІКАЦІЇ АВТОРА, ЩО ПОВ'ЯЗАНІ З ТЕМАТИКОЮ ЗАПЛАНОВАНИХ ЗАНЯТЬ

Радько В.М. СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК ПОСТІНДУСТРІАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ// В.М. Радько, С.І. Мацюра, Т.М. Пестова //Наука і техніка сьогодні, 2022

URL <http://perspectives.pp.ua/index.php/nts/article/view/3332/3347>

Viktorii Radko Criteria Evaluation of the Results of the Implementation of the Business Process Automation System/ K. Holikova, S. Matsyura, Viktorii Radko, N. Rudenko, D. Zhukova // IV International Scientific Congress "Society of Ambient Intelligence – 2021" (ISCSAI 2021) URL <http://dx.doi.org/10.1051/shsconf/202110001019>

3. INTELLECTUAL LABOR AS A DRIVING FORCE FOR INFORMATION ECONOMY DEVELOPMENT. Scientific Journal of Polonia University, 31(6), 19-26. <https://doi.org/https://doi.org/10.23856/3102>

4. HAS SUCCESSFULLY PARTICIPATED IN V INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONGRESS "SOCIETY OF AMBIENT INTELLIGENCE 2022" AND COMPLETED INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PEDAGOGICAL INTERNSHIP (6 ECTS CREDITS) (ISC - SAI 2022: Ukraine - Uzbekistan - Latvia - Portugal - India) https://drive.google.com/file/d/1BmLvNxYU5Ntzx-n-RI2zGGMZk-TCdNgp/view?usp=share_link

H. PREREQUISITE AND POSTREQUISITE / ПРЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ

Навчальна дисципліна базується на нормативних та за вибором навчальних дисциплінах і є необхідною для опанування подальших навчальних дисциплін «Економічний аналіз», «Фінанси», «Економіка праці» тощо. Обов'язкового знання іноземних мов не потребує

I. SCOPE AND TYPE / КІЛЬКІСТЬ ВІДВЕДЕНИХ ГОДИН ТА ФОРМА ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ

	Денна	Заочна
Лекції	20	18
Практичні (лабораторні)	20	10
Самостійна робота студента (СРС)	95	117
Індивідуально-консультативна робота (ІКР)	15	15
Курсова робота	–	–

J. CURRENT AND FINAL EVALUATION / ПОТОЧНЕ ТА ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

	Денна	Заочна
Поточний контроль, в т.ч.:	40	40
оцінювання під час аудиторних занять	20	20
виконання і захист завдань самостійної роботи	20	20
Комплексна контрольна модульна робота	10	10
Підсумковий контроль (екзамен)	50	50

Шкала балів	Оцінка за 4-бальною шкалою	Шкала ECTS
90 – 100	Відмінно	A
80 – 89	Добре	B
70 – 79		C
66 – 69		D
60 – 65	Задовільно	E
21 – 59	незадовільно з можливістю повторного складання екзамену (заліку)	FX
0 – 20	незадовільно з можливістю вивчення дисципліни за індивідуальним графіком у формі додаткової індивідуально-консультативної роботи.	F

K. CODE OF CONDUCT OF THE COURSE / КОДЕКС ПОВЕДІНКИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ КУРСУ

Для успішного проходження курсу та складання контрольних заходів необхідним є виконання наступних обов'язків:

- ❖ не запізнюватися на заняття;
- ❖ не пропускати заняття (як лекційні, так і практичні), в разі хвороби мати довідку або її ксерокопію;
- ❖ самостійно опрацювати весь лекційний матеріал та ресурси для самостійної роботи;
- ❖ при підготовці есе, оцінюється якість та оригінальність наведених вами аргументів. Усі повинні обов'язково підготувати есе, а його відсутність з будь-яких причин не може бути виправданням.
- ❖ конструктивно підтримувати зворотній зв'язок з викладачем на всіх етапах проходження курсу (особливо під час виконання індивідуальних проектів/курсowego проекту);
- ❖ своєчасно і самостійно виконувати всі передбачені програмою лабораторні та практичні завдання;
- ❖ брати очну участь у контрольних заходах;
- ❖ будь-яке відтворення результатів чужої праці (виключаючи практичну роботу над командним проектом), в тому числі використання завантажених з Інтернету матеріалів, як власних результатів, кваліфікується, як порушення норм і правил академічної доброчесності, та передбачає притягнення до відповідальності у порядку, визначеному чинним законодавством.

L. METHODS OF CONDUCTING / МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Для формувань компетентностей застосовуються такі методи навчання:

вербальні/словесні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда);

наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація);

практичні (різні види практичних завдань, вирішення кейсів, виконання графічних робіт, проведення експерименту, практики);

пояснювально-ілюстративний, який передбачає пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами;

метод проблемного викладу;

дослідницький.

M. TOOLS, EQUIPMENT AND SOFTWARE / ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

мультимедійний клас з ПК, цифровий проектор

[Zoom](#) – хмарна платформа для відео і аудіо конференцій та вебінарів

ZELIS - система призначена для тестування знань студентів в двох режимах: автоматизований контроль знань та тестування по бланкам.

N. STUDENT RESOURCES, MOOC PLATFORMS / ЦИФРОВІ РЕСУРСИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ТА ВІДКРИТІ ДИСТАНЦІЙНІ ОНЛАЙН КУРСИ

Студентам пропонується доступ до навчальних матеріалів дисципліни - moodle.kneu.dp.ua:

[Coursera](#) – безкоштовні онлайн-курси з різних дисциплін, у разі успішного закінчення яких користувач отримує сертифікат про проходження курсу.

[EdX](#) – онлайн-курси від закладів вищої освіти.

[Prometheus](#) – український громадський проект масових відкритих онлайн-курсів.

O. FEEDBACK/ ЗВОРОТНІЙ ЗВ'ЯЗОК

Електронні листи є найкращим способом зв'язатися з керівником курсу, і, будь ласка, додайте шифр групи в темі листа. Якщо ви надішлете мені електронне повідомлення, надайте мені, принаймні, 24 години, щоб відповісти. Якщо ви не отримаєте відповідь, відправте листа повторно.

P. ACADEMIC HONESTY/ АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Державний університет економіки і технологій очікує від студентів розуміння та підтримання високих стандартів академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної

навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Положення про академічну доброчесність у Державному університеті економіки і технологій (нова редакція) затверджено Вченою радою 25.11.2021 р., Протокол № 5 та введено в дію Наказом від 25.11.2021 р. № 169:
https://www.duet.edu.ua/uploads/normbase/243/pol_AD.pdf

APPROVED / ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням кафедри економіки та цифрового бізнесу Державного університету економіки і технологій - протокол №1 від 05 жовтня 2022 року.

Укладач

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Кафедрою економіки та цифрового бізнесу
Протокол № 1 від 05 жовтня 2022 року
В.о. завідувача кафедри

Науково-методичною радою Державного університету
економіки і технологій
Протокол № 4 від 30 листопада 2022 року
Голова науково-методичної ради

Вікторія Радько

Вікторія СОЛОВІЙОВА

Валентин ОРЛОВ